

TDKP'NİN DEMOKRATİK DİKTATÖRLÜK ANLAYIŞININ ELEŞTİRİSİ

A. H. Yalaz

Giriş

Marksist-Leninist parti teorisini ve dünya komünist hareketinin zengin deneyim hazinesini hiçe sayarak kendini proletarya partisi olarak ilan eden Türkiye Devrimci Komünist Partisi (TDKP)'nin en çok övüldüğü noktalardan biri Türkiye devriminin program sorununu çözmüş olduğu iddiasıdır. TDKP'nin bir programı olduğu doğrudur. TDKP Kongre Belgeleri'nden biri de "Türkiye Devrimci Komünist Partisi Programı"dır. Bu program, teorik bölümüyle birlikte esas olarak demokratik devrim programıdır, demokratik bir programdır, proletaryanın asgari (minimum) programıdır. Proletarya diktatörlüğünün kurulması ve zorunluluğunu da içeren ve demokratik görevleri, genel çizgileriyle de olsa, sosyalist görevlerle ilişkisi içinde ele alan devrimci bir programdır. Genel bir değerlendirme yapılacak olursa, TDKP Programı, azami kısmını genel çizgileriyle olmak üzere proletaryanın azami ve asgari programlarını birlikte içeren bir programdır. Ancak, aynı zamanda bir çok revizyonist, anti-Marksist görüşle sakatlanmıştır da. Ve, eklemek gerekir ki, bu program Türkiyeli ve Kürdistanlı tüm komünistlerin ideolojik ve politik birliğinin sağlanması için yeterli olmaktan uzaktır.

TDKP yıllardır bu programla böbürlendi ve bazıları hâlâ böbürlenmeyi sürdürüyorlar. Emeğin Sesi gazetesinin 139. sayısında yer alan ve birçok TDKP'li komünisti "tasfiyeciler ve gerici unsur" ilan etme gerici tutumunu içeren "Proletarya ve parti davası kazanacaktır" ve 140. Sayıda yayınlanan ve Türkiye'de burjuva unsurların, ES'nin değişimiyle "revizyonist ve liberal sol çevreler" in sözde sosyalist parti kurma çalışmaları ile birçok TDKP'li komünistin, doğru olarak, sosyalist birikimin özümlemesi gerektiği düşüncesini aynılaştırma kurnazlığı yapılan " 'Sosyalist birikim' ve birleşik sosyalist parti" başlıklı yazılarda Türkiye komünist hareketi bakımından, gruplardan oluşan bu hareket bakımından, halâ bir program sorunu var olduğunu yadsıyan ve TDKP'nin teorik temelleri zayıf programını, Türkiye proletaryasının adına lâıyk, komünist partisinin kurulması için yeterli olmaktan uzak olan programını öven yoldaşlar, Türkiye komünist hareketine, Türkiye proletaryasının demokratik ve sosyalist devrim mücadelesine ve dünya komünist hareketi ve dünya proletaryasının devrim ve sosyalizm mücadelesine zarar vermeyi sürdürüyorlar. "En iyiyi biz biliriz", "parti biziz, gelen gelsin", vb. yanlış düşüncelerden, "komünist kimdir", "parti nedir" sorularına doğru yanıt vererek Türkiye'de TDKP komünist grubu dışında başka komünist grupların ve tek tek komünistlerin var olduğu gerçeğini kabullenerek, Marksist Leninist parti teorisini kavramaya çalışarak ve gereğini yaparak kurtulmaya çalışmadıkları ve kurtulmadıkları sürece zarar vermeyi sürdüreceklerdir. Bundan komünistler olarak kendilerinin de zarar göreceklerini eklemek gereksiz bir yineleme olacaktır.

Gerçeklere gözleri kapamak hiçbir komünisti kötü sonuçlardan başka hiçbir yere götürmemiştir. "Sosyalist birikimin özümlemesi gerekir" düşüncesinde olanların sözlerine kulak vermek, başka komünistleri de dinlemek, onlardan öğrenmek ve Türkiye komünist hareketinin içinde yıllardan beri sürdürülen ağır yanılgılardan kurtulmaya çalışmak, TDKP'nin parti olduğu ve Türkiye

komünist hareketinin program sorunu diye bir sorunu olmadığı görüşlerine kıskançlıkla sarılan yoldaşların da görevleridir. Unutulmamalıdır ki, bu yoldaşlar ve onları destekleyenler Türkiye komünist hareketinin içinde bulunduğu kötü durumun başlıca sorumluları arasındadırlar.

Demokratik diktatörlüğün özünün proleter olduğu görüşü revizyonist niteliktedir

TDKP'li bir kısım yoldaşın çok övündüğü programın eleştirisi bu övünmenin yersiz olduğunu gösterir. Ne var ki, bu yazıda programın bütünsel bir eleştirisini yapacak değilim. Eleştiri konusu olarak, özetle, demokratik devrimin zaferi anlamına gelen demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakterinin ne olduğu konusunu seçtim. Bu soruna ilişkin eleştiriler, inanıyorum ki söz konusu övünmenin yersizliğini ve ciddi programatik sorunların var olduğunu göstermeye yetecektir.

TDKP'nin, ekonomik ve toplumsal (sınıf sal) özü bakımından burjuva sınıfsal karakterde olan anti-empyralist demokratik halk devriminin (TDKP'nin programında kullanılan tanımlamayla ulusal demokratik halk devriminin) zaferi demek olan demokratik diktatörlüğü kavrayışı Marksist Leninist devlet teorisine, özel olarak proletarya diktatörlüğü teorisine aykırıdır, revizyonist niteliktedir. TDKP'ye göre demokratik devrimci diktatörlük proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimidir. Bu diktatörlüğün sınıfsal karakteri, özü burjuva-küçük-burjuvazi de burjuva bir kategoridir, adı üzerinde, burjuvazinin küçük ölçeklisi- değil, proleterdir. TDKP'nin görüşü bodur. TDKP Programından okuyalım:

"...Bizimki gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde komprador-feodal oligarşinin egemenliğindeki devlet aygıtının proletaryanın önderliğinde geniş halk kitlelerinin mücadelesiyle yıkılmasına bağlı olarak kurulacak olan işçilerin, köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimidir..." (Kongre Belgeleri, s. 280)

"13-Proletarya ve onun öncüsü Türkiye Devrimci Komünist Partisi önderliğinde halkın, şiddete dayanan devrimle komprador-burjuvazi ve toprak ağalarının burjuva-feodal ve gerici faşist diktatörlüğünü yıkması ile, proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olarak kurulacak olan işçi ve köylülerin devrimci demokratik diktatörlüğü ... demokratik bir yönetim sistemidir." (s. 297)

Kongre'de onaylanan siyasi tezler olarak adlandırılanlardan biri olan " ' Mao Zedung Düşüncesi' Üzerine"den de şunları okuyoruz:

"Mao Zedung'un 'Proletarya Diktatörlüğü' olarak tanımladığı sistem... proletarya, köylülük, şehir küçük-burjuvazisi ve ulusal (orta) burjuvazinin (ve onların siyasi partilerinin) sürekli ittifakına dayanan 'bütün halkın' (özünde burjuvazinin) egemenliğini temsil eden devrimci demokratik bir cumhuriyettir. Bu, Marksizm-Leninizmin proletarya önderliğinde yeni demokratik devrimin üst yapısı olarak savunduğu, özünde proletarya diktatörlüğüne denk düşen ... devrimci demokratik diktatörlükten özü ve sınıfsal karakteri bakımından farklıdır..." (s. 378, abç)

TDKP'nin demokratik diktatörlüğü (işçi-köylü diktatörlüğü, demokratik halk diktatörlüğü, devrimci demokratik halk cumhuriyeti, vb.) teorik olarak nasıl kavradığının, daha doğrusu

kavrayamadığının, anlaşılması bakımından bu kadar aktarmanın yeterli olduğu düşüncesindeyim. Hele sonuncu aktarma oldukça açıktır.

Kolaylıkla anlaşılacağı gibi, TDKP Kongresi Marksist Leninist devlet teorisini ve özel olarak proletarya diktatörlüğü teorisini bu noktada revizyona uğratmaktadır. Marksizm-Leninizm'e göre, proletarya diktatörlüğü, proletaryanın devlet iktidarını başka sınıflarla, örneğin, kent ve kırsal küçük-burjuvazisi ile paylaşmadığı, tek karar sahibinin kendisi olduğu bir devlettir. Bu devletin özü silahlı proletaryadır. Her devlet gibi proleter devlet de bir diktatörlüktür, proletarya diktatörlüğüdür; proletaryanın egemen sınıf olarak örgütlenmesidir. Proletarya sosyalizm için mücadelede kent ve kırsal yarı-proleterleri ile ittifak kurar, kent ve kırsal küçük-burjuvazisini tarafsızlaştırır ve sosyalist devrimi, yani sosyalist diktatörlüğünü gerçekleştirir. Proletaryanın sosyalist devrimde de müttefiklere sahip olması, politik iktidarı bunlarla paylaşması anlamına gelmez. Eklemek gerekir ki, proletarya, sosyalist devrimde müttefiki olan yarı-proletaryaya-eğer bu sınıf politik olarak temsil ediliyorsa- sosyalist devletin çeşitli kurumlarında geçici olarak yer verebilir ve bu proletarya diktatörlüğü teorisi ile çelişmez.

TDKP'nin demokratik diktatörlük görüşüne göre ise, proletarya diktatörlüğü, proletaryanın devlet yönetimini başka sınıflarla paylaşmadığı bir devlet değil, paylaştığı bir devlettir. Aktarmalardan görüldüğü gibi, TDKP işçi- köylü diktatörlüğünü (buradaki "köylü" kavramı yalnızca yoksul köylüleri değil, orta köylüleri, yani kırsal küçük-burjuvazisini de içerir) özünde proleter sınıfsal karaktere sahip olan bir diktatörlük olarak değerlendirmektedir. Demokratik diktatörlük özünde proleter olduğuna göre biçimde de(devlet biçimi) proleter olmak zorundadır. Her türlü biçim, o arada devlet biçimi de, öz tarafından belirlendiğine göre proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün proleter biçim/biçimleri neler olmalı acaba? TDKP Kongre Belgeleri'nde bu demokratik sosyalist değil, demokratik diktatörlüğün politik biçim/biçimlerinin ne/neler olduğuna ilişkin bir görüş yoktur; çünkü TDKP Kongresi'ne göre demokratik diktatörlüğün kendisi bir politik biçimdir. Proletarya diktatörlüğünün özgül biçimi özünde proleter, ama bazı özgül özellikleri olan bir devlet! Burada bir diktatörlüğün bir diğer diktatörlüğün biçimi, iki sınıfın diktatörlüğünün bir sınıfın diktatörlüğünün politik bir biçimi olduğu tezi ile karşılaşırız. Bu görüşün saçmalığa varan yanlışlığı ortada.

TDKP'nin "özgül biçim"den anladığı proletarya diktatörlüğüne götüren (kendisi değil) en kestirme yol, "burjuva egemenliğinin son biçimi" (Lenin), bir köprü (Stalin) değil, bizzat proletarya diktatörlüğünün bir örgütlenme biçimi, yani politik biçimdir. ('Özgül biçim'den ne anlaşılması gerektiği üzerinde ileriki sayfalarda durulacaktır.)

Her diktatörlük gibi proletarya diktatörlüğü de çeşitli politik biçimler olarak örgütlenir. Bu biçimler komün, Sovyet, konsey, vb. olabilir. Devlet biçimi ne olursa olsun öz değişmez proletarya diktatörlüğü. Elbette kapitalizmden komünizme geçiş de, siyasal biçimler bakımından büyük bir bolluk ve geniş bir çeşitlilik göstermekten geri kalmaz; ama hepsinin özü, zorunlu olarak bir olacaktır: Proletarya diktatorası. "(Lenin, Devlet ve İhtilal)

TDKP Kongresi'nin görüşünün tersine, işçi sınıfının ve köylülüğün diktatörlüğü bu özün bir biçimi değildir. Değildir; çünkü burana bir sınıfın değil, geçici olarak irade ve eylem birliğine sahip iki sınıfın, biri proleter, öbürü burjuva olan-küçük-burjuvazi de nihayet bir burjuva toplumsal kategoridir- iki sınıfın geçici olarak ortak, birleşik diktatörlüğü söz konusudur. Biri üretim araçları ve toplumsal ürünler üzerindeki her türlü özel mülkiyetin düşmanı. diğeri ise varlığı ve gelişmesi ezel mülkiyetin varlığı ve gelişmesine bağlı iki sınıf, tarihsel gelişme tarafından aynı düşmanları devirmek, onlar üzerinde diktatörlük uygulamak ve aynı programı gerçekleştirmek üzere bir devleti paylaşmak zorunda bırakılmışlardır. Bu devlet ekonomik ve toplumsal(sınıfsal) özü bakımından burjuva-demokratik karakterde olan bir devrimin zaferi anlamına gelir ve bundan dolayı da burjuva (isterseniz küçük-burjuva deyiniz) sınıfsal karakterdedir. Proletarya diktatörlüğü proletaryanın devlet iktidarını başka sınıflarla paylaşmadığı bir, diktatörlük ise eğer, proletaryanın küçük-burjuva köylülük dahil köylülük ile (köylülüğe, örneğin Çarlık Rusya'sında zengin köylülük de dahildi) ile paylaştığı bir devlet proletarya diktatörlüğü olamaz. Proletarya, devrimin içinde bulunulan aşamasında "halk" kategorisi içine giren bütün diğer sınıf ve tabakalarla, devlet iktidarını paylaşacak ve bu da öz olarak proletarya diktatörlüğü olacak! Ne var ki, TDKP Kongresi'nin bu görüşüne Lenin katılmıyor:

"Marx tarafından devlete ve sosyalist devrime uygulanmış bulunan sınıflar savaşımı öğretisi, zorunlu bir biçimde proletaryanın siyasal egemenliğinin, diktatorasının, yani onun kimseyle paylaşmadığı ve doğrudan doğruya yığınların silahlı gücüne dayanan bir iktidarın kabul edilmesine götürür..."

"Proletaryanın, sömürücülerin direncini bastırmak için olduğu kadar, nüfusun büyük yığını-köylülük, küçük-burjuvazi, yarı-proleterler- sosyalist ekonominin 'kurulması' içinde yönetmek için de devlet iktidarına, merkezi bir güç örgütüne, bir zor örgütüne gereksinimi vardır. (Devlet ve İhtilal, s. 39)

Stalin, Zinovyev'i proletarya diktatörlüğü öğretisini tahrif etmekle eleştirirken şöyle yazar: "Lenin, proletarya diktatörlüğünün, bir sınıfın, proletarya sınıfının egemenliği olduğunu söyler. Proletarya ile köylülerin birleşmesinde proletaryanın tek başına egemenliği şu anlamdadır: bu birleşmede önder güç proletaryadır, onun, devlet hayatının yönetimini başka bir güçle paylaşmayan ve paylaşamayan partisidir. Bu bütünüyle öylesine esas ve yadsınılamazdır ki, bu elementer özelliği açıklamaya asla gereksinme yoktur. Ama Zinovyev'e göre proletarya diktatörlüğü, iki sınıfın önderliğidir. Ama o zaman, böyle bir diktatörlüğü neden diktatörlüğü olarak nitelendirelim de, proletarya ve köylü diktatörlüğü olarak nitelendirmeyelim? Zinovyev'in proletarya diktatörlüğü anlayışına 'devlet hayatını yöneten iki sınıfa uygun iki partinin yönetimi' demek gerektiği aşağı yukarı belli değil midir? Zinovyev'in teorisi ile marksist proletarya diktatörlüğü anlayışı arasında ne gibi bir ilişki olabilir?"

"Lenin'in bu 'teori' ile hiç bir ilişkisi olmadığını söylemek gereksizdir."

"Sonuç: Zinovyev, leninist proletarya diktatörlüğü öğretisini apaçık tahrif ediyor... "(Troçkizm mi, Leninizm mi? s. 254-5)

Görüldüğü gibi Stalin de TDK. P Kongresi ile aynı görüşte değildir. O, proletaryanın ve köylülüğün diktatörlüğünün proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olmadığını da özlü olarak açıklamaktadır.

Proletarya ve köylülüğün diktatörlüğü, kavramın iki sınıfın diktatörlüğünü ifade etmesinden de anlaşıldığı gibi, proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimi değildir. Bu diktatörlük sınıfsal karakterleri farklı iki toplumsal gücün birlikte, koalisyon halinde diktatörlük uygulamalarıdır. Bu diktatörlüğün sınıfsal karakteri, proletaryanın da diktatörlük uygulayan bir sınıf olmasına karşın, burjuvadır. Ama bu onun yalnızca bir küçük-burjuva ya da köylü diktatörlüğü olduğu demek değildir. Burada söz konusu olan proleter ile küçük-burjuvanın devlet iktidarında da ittifakıdır. Devrim aşaması boyunca var olan politik ve devrimi gerçekleştiren askeri ittifak, kendisini politik üstyapıda da ittifak olarak gösterir. Lenin, "İki Taktik"te proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü üzerine şöyle yazar:

"...Dünyadaki her şey gibi, proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün de bir geçmişi ve bir de geleceği vardır. Bunun geçmişi otokrasidir, serflikler, monarşidir ve ayrıcalıklardır. Bu geçmişe karşı savaşımında, karşı-devrimle savaşta proletaryanın ve köylülüğün 'irade birliği' olanağı vardır, çünkü burada çıkarların birliği vardır.

"Geleceği ise özel mülkiyete karşı savaşım, ücretli işçilerin işverene karşı savaşımıdır, sosyalizm için savaşım. Burada iradenin birliği olanaksızdır. Burada önümüzdeki yol, otokrasiden cumhuriyete değil de, küçük-burjuva demokratik cumhuriyetten sosyalizme doğru uzanır. " (s. 98-99, abç)

Lenin, demokratik devrim ile sosyalist devrimi karıştırmanın tehlikesi üzerine yazarken, demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakteri sorununa da değinir:

"... Küçük-burjuvazinin eksiksiz bir demokratik devrim için savaşımını proletaryanın sosyalist devrim için savaşımıyla birbirine karıştırmak, sosyalistleri siyasal iflâs tehlikesiyle karşı karşıya getirir, Marx'ın bu konudaki uyarısı tamamen haklıdır. Ama işte salt bu yüzdendir ki, 'devrimci komünler' sloganı hatalıdır, çünkü tarihin kaydettiği komünlerin asıl hatası, demokratik devrim ile sosyalist devrimi birbirlerine karıştırmaları idi. Öte yandan- proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü- sloganımız, bizi bu yanlışlığa karşı tamamen korumaktadır..."(s. 101-102)

"'Aşırı bir partinin önderinin karşılaşılabileceği en kötü şey, temsil ettiği sınıfın egemenliği ve bu egemenliğin gerektirdiği tedbirlerin gerçekleştirilmesi açısından hareketin olgun olmadığı bir dönemde hükümeti devralmak zorunda kalmasıdır. '(Engels)' 1905 Devrimi Üzerine Yazılar, Lenin, s. 84)

"Engels, proletarya önderlerinin devrimin proleter olmayan karakterini yanlış değerlendirmeleri tehlikesine işaret ediyor; ama bizim akli başında Martinov'umuz bundan, kendilerini programları, taktikleri (yani bütün propaganda ve ajitasyon) ve örgütleriyle devrimci

demokrasiden ayıran proletarya önderlerinin, devrimci cumhuriyet kurulurken yönetici bir rol üstlenebilecekleri tehlikesini çıkarıyor. Engels tehlikeyi, devrimin sözde sosyalist karakteri ile demokratik karakterini birbirine karıştırmada görürken, bizim akli başında Martinov'umuz bundan, burjuva egemenliğinin son biçimi ve proletaryanın burjuvaziye karşı verdiği sınıf mücadelesi açısından en iyi yönetim biçimi olan demokratik cumhuriyet kurulurken, proletaryanın köylülükle birlikte bilinçli olarak diktatorya uygulayabileceği tehlikesini çıkarıyor. Engels bir şey söylerken başka bir şey yapmanın, bir sınıfın egemenliğini vaat ederken gerçekte başka bir sınıfın egemenliğini sağlamak gibi yanlış ve aldatıcı bir tutum takınmanın tehlikesini görüyor.

Engels böyle yanlış bir tutum sonucunda doğan kaçınılmaz siyasal çöküşü görürken bizim akli banında Martinov 'umuz bundan, proletarya ve köylülüğün gerçekten demokratik bir cumhuriyetin kurulmasını sağlamalarına, demokrasi yanlısı burjuvaların izin vermeyeceği tehlikesinin varlığı gibi bir sonuç çıkarıyor. Bizim akli başında Martinov'umuz kafasını kesse, böyle bir çöküşün, yani proletarya önderliğinin ve gerçekten demokratik bir cumhuriyet uğruna mücadele veren binlerce proleterin yenilgisinin siyasal bir iflas değil, fiziksel bir çöküş olduğunu, siyasal açıdan tam tersine, bunun proletaryanın önemli bir siyasal zaferi, yani özgürlük mücadelesinde hegemonya kurmasını başarması demek olacağını anlayamaz. Engels, kendi sınıfının yolundan bilinçsizce ayrılıp, yabancı bir sınıfın yoluna geçen bir kimsenin siyasal iflasından söz ediyor, oysa bizim akli başında Martinov'umuz Engels'ten büyük saygı içinde alıntılar yaparak kendi sınıfının emin yolundan yürüyerek ilerleyen birinin iflasından söz ediyor." (a.g.y. s. 87-88)

Bu uzun aktarmada öğrenilecek ve üzerinde durulacak çok şey var. Okura buradaki düşünceleri eleştirileri enine boyuna incelemesi çağrısını yapmaktan kendimi alamıyorum... Hiç bir yorumu gerektirmeyecek denli açıktır ki, Lenin proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünü proleter sınıfsal karakterli değil, burjuva sınıf karakterli görüyor. O, demokratik cumhuriyet olarak da tanımladığı bu diktatörlüğü, "burjuva egemenliğinin son biçimi" olarak değerlendiriyor. Bu tip bir demokratik cumhuriyet en demokratik burjuva devlet biçimidir, bundan daha demokratik bir burjuva devlet biçimi tarih tarafından kaydedilmemiştir. Lenin bu cumhuriyeti "proletaryanın burjuvaziye karşı verdiği sınıf mücadelesi açısından en iyi yönetim biçimi" olarak da değerlendirirken bunu anlatır.

Yine görüldüğü gibi, böylesi bir cumhuriyetin kurulmasında (demokratik devrimde) proletaryanın yönetici rol oynaması, proletaryanın önderliği, TDKP Kongresi ve daha başkalarının düşündüğünün tersine bu devletin karakterini proleter kılmaz. Böyle olsaydı demokratik devrimin kendisi, proletarya önder rol oynadığı sürece, proleter "sınıfsal karaktere sahip olurdu. Bu nokta üzerinde daha ileride biraz daha durulacaktır. Demokratik diktatörlüğün proleter özlü bir devlet olduğu revizyonist görüşünü savunanların biricik sözde teorik dayanaklarının bu olması üzerinde daha fazla durmayı gerektiriyor kuşkusuz. Bu yazı çerçevesinde yapılacak açıklamaların, sorunu anlayabilecek Marksist Leninist teorik ve politik birikime sahip olanlar ve anlamak isteyenler için yeterli olacağı inancındayım. Yeterli olmazsa

elbette gereken yapılmaya devam edilecek, er ya da geç, bu revizyonist görüş ve sözde teorik dayanak Türkiye komünist hareketinde egemen olma özelliğini yitirecektir.

Dedik ki, devrimde politik ve askeri ittifak kendini politik ittifakın en üst biçimi olan devlet yönetiminde de İttifak olarak gösterir. Bu ittifakın görevi, proletaryanın asgari, küçük-burjuvazinin ise azami taleplerini, başka sözcüklerle proletaryanın asgari, küçük-burjuvazinin azami programını gerçekleştirmektir. Bu diktatörlüğün gerçekleştirdiği görevler demokratik burjuva görevlerdir, sosyalist görevler değil. Çünkü, temelde -isterseniz son analizde deyiniz-burjuva bir devlet olan demokratik diktatörlük altında demokratik görevler gerçekleştirilebilir. Proletarya ve küçük-burjuvazi arasında var olan ve demokratik devrimci çıkarlar, talepler temeline dayanan irade ve eylem birliği bunu gerektirir. Demokratik devrimden sosyalist devrime, demokratik diktatörlükten sosyalist diktatörlüğe kesintisiz geçişten yana olan proletarya, sosyalist görevlerini gerçekleştirmek, yani azami programını uygulamaya koyabilmek için devlet iktidarında küçük-burjuvazi ile koalisyona son vermek zorundadır. Çünkü, küçük-burjuvazinin devrimciliği sosyalist anlamda devrimciliğe varmaz, varamaz. Küçük-burjuvazi sosyalist diktatörlüğe geçişe, sosyalist programın uygulanmasına -ki, bu sosyalist diktatörlüğün kurulmasıyla başlar- aktif ya da pasif, direnir. Bu durumda, proletarya, küçük-burjuvaziyi devlet iktidarından uzaklaştırmak zorundadır. Bu uzaklaştırma olmadan sosyalizm düşür. Uzaklaştırma işinin barışçıl ya da zorla olması sorunun biçimine ilişkindir. Sorunun özü demokratik diktatörlükten sosyalist diktatörlüğe geçiş için proletaryanın küçük-burjuvaziyi devlet iktidarından yoksun bırakması zorunluluğudur. Ancak bu geçiş gerçekleştikten sonradır ki proletarya sosyalist programını, komünizmin örgütlenmesi demek olan programını uygulamaya koyabilir. Çünkü, var olan diktatörlük artık bir halk diktatörlüğü değil. proletarya diktatörlüğüdür.

TDKP Kongresi Mao Zedung'u " 'bütün halkın' (özünde burjuvazinin) egemenliğini temsil eden devrimci demokratik bir cumhuriyeti" (s. 373) proletarya diktatörlüğü sistemi olarak değerlendirmekle haklı olarak, eleştiriyor. Ancak, ne var ki, kendisi de aynı paragrafta da aynı hatayı yapıyor. Bütün eleştirilerine ve itirazlarına karşın proletarya diktatörlüğünü, proletarya diktatörlüğünün sözde bir politik biçiminde de olsa, "bütün halkın devleti" olarak değerlendiriyor. Mao'nun devrimci demokratik diktatörlüğü uygulayacak sınıf ve tabakalar içine kattığı "ulusal (orta) burjuvazi"yi çıkarınız, geriye "proletarya, köylülük, şehir küçük-burjuvazisi" kalır, yani TDKP Kongresi' ne göre de, halk kalır. Bu durumda, eğer proletarya önderliğindeki demokratik diktatörlük "özünde proletarya diktatörlüğüne denk düşen" bir diktatörlük ise, Kongre'ye göre de proletarya diktatörlüğünün, geçici olarak da olsa, bütün halkın diktatörlüğü olduğu modern revizyonist görüşüyle karşı karşıyayız. Mao'ya yöneltilen eleştiri, tutarlı olunmak isteniyorsa, öz olarak TDKP Kongresi'ne yöneltilmek zorundadır. Emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında tekelci olmayan kapitalist burjuvazinin devrimci demokratik diktatörlük uygulayamayacağı bir yana, diğer burjuva kategoriler temsil edilirken yalnızca bu gücün edilmeyişi o devleti özünde proleter yapmaz, ona proleter sınıfsal karakter vermez. O özünde küçük-burjuva bir diktatörlüktür. Burada proletaryanın burjuva kategorilerle iktidarı paylaşma süresi önemli değildir. Mao'nun halk olarak tanımladığı sınıf ve tabakalar arasında sürekli ittifakı

savunması, ama TDKP'nin bunun geçici olması gerektiğini savunması arasında, demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakterinin belirlenmesi bakımından, özel bir farklılık yoktur.

Soruna bir başka noktadan yaklaşalım. Kapitalist burjuvazi kapitalist olmayan sınıflarla devlet iktidarını paylaşabilir, bu sınıfların temsilcileri de devlet iktidarında söz sahibi olabilirler. Böylesi bir durum burjuva diktatörlüğü ile çelişmez. Burada söz konusu olan üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin sürmesinden yana olan burjuva toplumsal kategorilerin ittifakıdır, koalisyonudur. Toplumun politik üstyapısındaki böylesi bir koalisyon burjuva devlet kavramı ile gelişmezken, proletaryanın, sömürücü olmasalar bile -ki, küçük-burjuvazi kısmen sömürücü bir sınıftır da; kaldı ki bazı tarihsel koşullarda sömürücülerle de devlet iktidarı paylaşılmak zorunda kalınılabılır; örneğin, Rusya'da Bolşeviklerin "proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü" sloganındaki "köylülük" kavramı içine kır kapitalistleri olarak tanımlanan zengin köylülük de giriyordu- burjuva kategorilerle devlet iktidarını paylaşması proletarya diktatörlüğü kavramı ve teorisi ile çelişir.

TDKP Kongresi'nin devrimci demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakteri üzerine görüşü ile ulusal demokratik halk devriminin sınıfsal karakteri üzerine görüşünün nasıl uzlaşmaz bir mantıksal çelişki oluşturduğu üzerinde durmak Kongre'nin bu konuda nasıl bir teorik karışıklık içinde olduğunu anlamayı kolaylaştıracaktır.

Demokratik diktatörlüğün proleter özlü olduğunu savunmak ile demokratik devrimin burjuva özlü olduğunu savunmak çelişir

TDKP Kongresi'ne göre, kapitalist burjuvazinin önderliğinde gerçekleşen eski tip demokratik devrimler ile proletaryanın önderliğinde gerçekleşen yeni tip demokratik devrimler arasında öz bakımından fark yoktur, "her iki tip devrimde de "...öz değişmez. O köylü-toprak devrimi olmaya devam eder. ... Eski tip demokratik devrimlerle Ulusal Demokratik Halk Devrimi arasındaki fark, köylü-toprak devrimine sınıf olarak burjuvazinin ya da proletaryanın önderlik etmesinde. devrimin kapitalizmin sınırlarına sıkışması ya da onu aşmasındadır. Proletarya önderliğinde Ulusal Demokratik Halk Devrimi burjuva karakterde bir devrim olmaya devam eder; ama o kapitalizmin sınırlarına sıkışıp kalmaz. kesintisiz olarak sosyalist devrime dönüşür. " (Kongre Belgeleri, s. 230, abç)

Program'da da şunları okuyoruz:

"...demokratik devrim halâ burjuva karakterini korur ve özünde köylülüğün toprak devrimi olmaya devam eder... "(s. 283)

"...Özü itibariyle bir burjuva devrimi olan Ulusal Demokratik Halk Devrimi..."(s. 301)

Bu aktarmalarda, somut koşulların somut analizinden kopuk olarak demokratik devrimin özünün toprak devrimi olduğu görüşünden proletarya önderliğindeki demokratik devrimin kapitalizmin sınırlarını aşacağı görüşüne kadar birçok yanlış iç içedir. Burada bütün yanlışlar

üzerinde duracak değilim. Tartışılan sorunu doğrudan ilgilendiren yanlış/yanlışlar üzerinde duracağım.

Marksist-Leninist teoriye göre demokratik devrim ekonomik ve toplumsal (sınıfsal) özü bakımından bir burjuva devrimidir, burjuva sınıfsal karakter de bir devrimdir. TDKP Kongresi de bu Marksist Leninist görüşü kabul etmektedir. Ona göre Türkiye devriminin bugünkü aşaması olan ulusal demokratik halk devrimi özünde bir burjuva devrimidir. Buraya kadar genel olarak doğru bir yolda, Marksizm-Leninizm yolunda yürünüyor; ama iş bu burjuva devrimin zaferi anlamına gelen devrimci demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakteri, yıkılacak iktidarın yerini alacak olan devlet iktidarının karakteri sorunun değerlendirilmesine gelince bu yoldan sapılıyor, proletarya ve komünistler için sonu çıkmaz olan bir yola giriliyor. Devrimin burjuva karakterde olduğu görüşü bu noktada da geçersiz duruma getiriliyor. Neden mi? Çünkü TDKP Kongresi'ne göre proletaryanın önderlik ettiği demokratik devrimin zaferi anlamına gelen devrimci demokratik diktatörlük özünde proleter sınıfsal karakterdedir, proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimidir, özünde proletarya diktatörlüğüdür. Demokratik devrimin burjuva karakterine ilişkin bütün sözler bu noktada anlamsızlaşıyorlar. Kongre'ye göre, demokratik devrim hem burjuva, hem proleter sınıfsal karaktere sahiptir. İşte böylesi ikircikli bir demokratik devrim teorisi ile karşı karşıyayız. Adı üzerinde: Burjuva demokratik devrim. Bu durumda nasıl olur da yıkılacak gerici iktidarın yerini alacak olan devrimci iktidar proleter karakterde olabilir?

Ekonomik ve toplumsal özü bakımından burjuva olan bir devrimin zaferi anlamına gelen devrimci politik üstyapı da burjuva karakterdedir. Olur da demokratik devrim aşaması sona ermeden demokratik diktatörlük iç savaş sırasında bir gerçek duruma gelir ve yıkılma sürecinde olan merkezi iktidarın yerini proleter merkezi iktidar alabilir; proletarya ve küçük-burjuvazinin devrimci demokratik diktatörlüğü politik gelişmeler sonucu hızla aşılar ve devrim proletarya diktatörlüğünün kurulması ile sonuçlanabilir. Ama tartışılan bu değildir. Tartışılan sorun burjuva demokratik devrimin zafere ulaşmasıyla kurulacak devletin sınıfsal karakteri sorunudur.

Devrim "eskimiş siyasal üstyapının belli bir anda, zor yoluyla yıkılmasıdır. "(Lenin, İki Taktik, s. 133) "İktidarın bir sınıftan ötekine geçişi, sözcüğün salt bilimsel anlamıyla olduğu kadar, politik ve pratik anlamıyla da bir devrimin birinci, başlıca ve esas belirtisidir. "(Nisan Tezleri, s. 23) Ve her devrimin temel sorunu, demek ki, politik iktidar sorunudur. Burjuva demokratik devrimin temel sorunu da gerici iktidarın yerine burjuva devrimci devlet iktidarını koymaktır. Sorun be denli -yalın, bu denli basittir. Ancak, komünist hareket içinde Marksist Leninist devlet ve devrim teorisi üzerine burjuva, revizyonist görüşlerin ciddi etkileri bu denli yalın ve bu denli basit teorik görüşlerin kavranmasını uzun süre engellemiştir ve engellemeye de devam etmektedir. Ne zaman bütünsel bir "dur" denilecektir buna?

TDKP burjuva özlü bir devrime proleter bir politik üstyapı (devlet) öneriyor. Bu demokratik devrim adı altında sosyalist devrim savunusu ve sosyalist devrimin revizyonist tahrifidir. Bir devrimin ekonomik ve toplumsal özü bakımından burjuva olması, o devrimin zaferiyle birlikte gerçekleşen bir diktatörlüğün proleter olmasını, proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimi

olmasını olanaksız kılar. Başka türlü eşyanın doğasına aykırıdır. TDKP kongresi, devrimci demokratik diktatörlüğün burjuva karakterde olduğunu savunduğu devrimin üstyapısının (politik üstyapısı diye yazılmalıydı) proleter özlü olduğunu kararlaştırmakla kendi kendisiyle çözülemez bir mantıksal çelişki içine yuvarlanmıştır. TDKP Kongresi'nin mantığıyla yaklaşırsak altyapısı burjuva, üstyapısı proleter olan bir devrim ile, bir hilkat garibesiyile yüz yüzeyiz. Böylesi bir görüşün Marksist Leninist devlet ve devrim teorisiyle ilişkisi olmadığı açık değil midir?

Bu yanılığ sıradan bir teorik yanılığ değildir. Marksist-Leninist devlet ve devrim teorisine, özel olarak belirtmek gerekirse kesintisiz devrim teorisine ilişkin ağır bir teorik yanılığdır ve bunun ağır kötü politik sorguuları vardır. Bu kötü sonuçların özeti şöyle verilebilir: Bu teori ile demokratik devrim yapılamaz.

Ağır teorik yanılığ kendisini demokratik devrimin, tabii proletarya önderliğinde olmak koşuluyla, kapitalizmin sınırlarını aşacağı görüşünde de göstermektedir. Kongre'ye göre özü burjuva olan demokratik devrim, proletarya önderliğinde olduğu zaman kapitalizmin sınırlarını aşar, "kesintisiz olarak sosyalist devrime dönüşür" (s. 230) Demokratik devrimden kesintisiz olarak sosyalist devrime geçiş istenen bir şeydir ve sınıf bilinçli proletarya ve komünistler böylesi bir kesintisizlik için çalışırlar. Proletaryanın önderliği söz konusu ise bunun olanakları artar. Ancak bu demokratik devrimin kapitalizmin sınırlarını aşması demek değildir. Proletarya önderliğinde olsa bile demokratik devrim, karakteri gereği, bu sınırları aşamaz. Yapılması gereken, kapitalizmin sınırlarını aşmayan böyle bir devrim tamamlandıktan sonra (tamamlanmanın yeterliliği gerici iktidarın yerini devrimci iktidarın, fiilen, ya da yasal olarak da, almış olmasıdır) proletaryanın bilinç, örgütlenme ve sosyalist devrimdeki müttefikleri yarı-proletarya ile birleşme derecesine göre, iki devrim arasına uzun bir tarihsel ara sokulmadan sosyalist devrimi gerçekleştirmektir. Marksist-Leninist kesintisiz devrim budur. Burjuva devrimciliğinin sınırlarını aşmayan demokratik devrimi gerçekleştirme mücadelesi ile sosyalizm mücadelesini iç içe yürüten proletaryanın, yarı-proletarya ile birlikte iktidarı ele geçirmeye yönelik devrimci politik mücadelesinin, yüksek devrimci eylemliliğin sürekliliği bozulmaksızın (kesintiye uğramaksızın), iktidarın yarı-proletaryaya dayanarak eline geçirilmesiyle sonuçlanmasıdır kesintisiz devrim. Ne var ki, TDKP Kongresi burjuva devriminin kendisinin kapitalizmin sınırlarını aşacağı görüşündedir. İster proletarya önderliğinde "yeni demokratik devrimler" olsun, ister burjuvazi tarafından önderlik edilen "eski tip demokratik devrimler", her iki durumda da demokratik devrim burjuva toplumunun, bu toplumun temeli olan burjuva üretim ilişkilerinin sınırlarını aşmaz. Geride kalan sayfalardan birinde açıklandığı gibi, demokratik devrimin proletarya önderliğinde gerçekleşmesi demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakterini değiştirmez.

Birincisi ile ikincisi arasında özde değil, özelliklerde farklılıklar vardır. Birincisinde proletaryanın önderliği (hegemonyası) demokratik devrim aşamasında sosyalist devrimin bir unsurudur. (Her iki devrimin unsurlarının iç içe geçtiği bilinir.) Demokratik diktatörlükte de proletarya diktatörlüğünün bir unsurudur, embriyonudur. Proletaryanın, önder olarak olmasa da, hem devrimin gerçekleşmesi döneminde, hem de devrimci diktatörlükte yer alması da aynı anlama gelir. Kesintisiz devrimi karakter bakımından farklı iki devrimin birbirini izlemesi olarak anlamak gerekir. Sorun bir devrimin öz olarak aynı iki aşaması gibi ele alınamaz. Proletaryanın

hegemonyası da kesintisiz devrimin mutlak garantisi değildir. Politik koşullara bağlı olarak proletaryanın demokratik devrimdeki hegemonyasına karşın devrim kesintiye uğrayabilir, devrimci-demokratik diktatörlük yozlaşabilir, küçük-burjuvazi burjuvazi ile anlaşılabilir, vb. Kongre kesintisiz devrimi neredeyse bir merasim geçidi gibi düşünür ki, bunun ağır bir yanılgı olduğu açıklamayı gerektirmez. Proletaryanın demokratik devrimdeki önderliği, kesintisiz devrim sorununu, sanıldığına tersine, hiç te tereyağından kıl çeker gibi çözmez. O İskender'in kılıcı değildir.

Görüldüğü gibi, TDKP Kongresi demokratik devrim ile sosyalist devrim arasındaki sınır çizgilerini her devrimin temel sorunu olan politik iktidar sorunu bakımından da silmektedir. Kongre bütün iddiasına karşın, bugün de bir bölüm TDKP'li yoldaşın hâlâ savunmaya devam ettiğinin tersine, demokratik devrimin temel sorununu, en önemli sorununu, kilit sorununu teorik olarak çözememiştir. Bu demektir ki proletaryanın asgari programının kilit talebi, hâlâ, hiç değilse TDKP açısından çözüm beklemektedir. Emegın Sesi'nin 139. sayısında "iktidar sorununa yaklaşım son derece önemli"dir görüşü belirtilmektedir. Ben, iktidar sorunu yaşamsal öneme sahip bir sorundur, devrimin kaderini belirleyen ölüm kalım sorunudur, diye kuvvetlice vurgulamak isterim. Temel sınıfsal çıkarların gerçekleştirilmesi, ancak ve ancak, iktidar sahipliğine dayanır.

XXX

Demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakterinin ne olduğu, sorununda TDKP'nin bir görüşte karar kılması kolay olmamıştır. O birçok sorunda düştüğü eklektisizmden bu sorunda da kurtulamamıştır. Demokratik diktatörlüğün proleter özlü olduğu görüşü Kongre'de benimsenen ve resmi olarak bağlayıcı görüştür. Ancak TDKP'de başka bir görüş daha vardır, bildiğim kadarıyla şimdiye kadar özeleştirisi yapılmayan ve doğru olan bir görüş. 1979 yılında, yani Kongre'den önce, yayınlanan Parti Bayrağı sayı 17'de demokratik diktatörlüğün özü bakımından köylü olduğu görüşü vardır. (sayfa 12.) (Elimde Parti Bayrağı ve ilgili yere ilişkin notlar olmadığı için alıntı yapamıyorum.) 15. sayfada demokratik diktatörlüğün burjuva demokrasisi aşamasının burjuvazisiz olarak gerçekleştirilmesi ve aşılması olduğu yazılıdır. Anlaşılan odur ki, yıllarca demokratik diktatörlüğün proletarya diktatörlüğünün politik biçimi olduğu görüşünün savunulmasında, Mao Zedung revizyonizminin incelenmesi ve eleştirmesinin de etkisiyle, sarsıntı geçirilmiş, ama bu sarsıntı yeterince güçlü olmamıştır.

Sözde komünist partisine dönüşen TDKP-İÖ kendi kendisiyle çelişkiye düşmekten kurtulamaz. 12. ve 15. sayfalarda yukarıdakileri yazan Parti Bayrağı yazarları, 17. sayfada kendi kendini yalanlayarak demokratik diktatörlüğün özü bakımından proleter olduğunu yazarlar. Bu 21. sayfada da yinelenir. Aynı derginin, aynı sayısında birkaç sayfa aralıklarla böylesi taban tabana karşıt değerlendirmeler yapmış olmak teorik açıklığın göstergesi olmasa gerek.

57. sayfada şöyle yazılıyor: "Seçici olarak da olsa, küçük-burjuvazinin egemen olduğu en ileri, en devrimci bir diktatörlük bile, sınıfsal olarak burjuvazinin damgasını taşır. "

38. sayfada da demokratik diktatörlüğün birleşik bir diktatörlük olduğu görüşü vardır.

20. sayfada her devletin bir sınıfın damgasını taşıdığı belirtilir ve demokratik diktatörlüğün iki sınıfın (proletarya ve köylülük) birliğine dayandığı açıklanır.

Yapılan aktarmaya göre, küçük-burjuvazinin egemen olduğu bir devrimci demokratik diktatörlük burjuva sınıfsal karaktere sahip olacaktır. Yani hiç değilse proletarya ile küçük-burjuvazinin paylaştığı bir devletin, bir birleşik diktatörlüğün küçük-burjuvazinin egemen (bu önderlik etme hegemonyaya sahip olma olarak anlaşılıyor olmalı) olması durumunda "sınıfsal olarak burjuvazinin damgasını taşıyacağı kabul edilmektedir. (Yukarıda gördük ki, proletaryanın ya da küçük-burjuvazinin önderlik etmesi, önder rol oynaması diktatörlüğün sınıfsal karakterini değiştirmemektedir.) Böyle bir durum, örneğin Türkiye’de, yaşanırsa demokratik diktatörlük "özünde proletarya diktatörlüğüne denk düşer diye savunulmayacaktır. Ne var ki, TDKP'nin bu tezi, kendi görüşlerinin mantığı içinde, emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında pratik bir anlam taşımamaktadır. Neden mi? Çünkü, "çağımızda proletarya tarafından önderlik edilmeyen bir devrim olamaz" mış! Aynı derginin aynı sayısının 12. sayfasında böyle yazılı. Böylece emperyalizm ve proletarya devrimleri çağında demokratik devrimlere proletaryanın önderliği Parti Bayrağı tarafından güvence altına alınmıştır. Tabii bu arada demokratik diktatörlüğün proleter(!) sınıfsal karakteri de. Ve bir kez daha ne var ki, Çin Devrimi gibi emperyalizm ve proletarya devrimleri çağının büyük bir burjuva demokratik devrimine enderlik eden de, TDKP'nin de kabul ettiği gibi, ÇKP olarak örgütlenen Çin küçük-burjuvazisidir. Bir kez daha görülüyor ki, tarihsel gerçekler, gerçeklere dayanmayan tezi boşa çıkarma gücüne sahiptir. TDKP'li yoldaşlar Marksist Leninist teori ve tarihsel gerçekler tarafından çürüğe çıkarılan görüşlere sarılmaya devam mı edecekler, yoksa yanılıklarından geri dönme yeteneğini ve cesaretini gösterecekler mi?

TDKP bilincinde olmadan kesintisiz devrimi reddetmektedir

TDKP Kongresi'nin demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakterini kavrayışı bu anlama gelir. Neden? Eğer demokratik diktatörlük özü bakımından proleter sınıfsal karaktere sahip ise, proletarya diktatörlüğünün politik bir biçimi ise, demokratik devrimin zaferinden sonra söz konusu olan sınıfsal öz bakımından bir nitelikteki diktatörlükten bir diğer nitelikteki diktatörlüğe değil, sınıfsal öz bakımından aynı nitelikteki diktatörlüğün bir biçiminden diğer bir biçimine geçiş olacaktır. Bu durumda ekonomik ve toplumsal özü bakımından burjuva bir devrimden, ekonomik ve toplumsal özü bakımından proleter bir devrime kesintisiz geçiş değil, ikincisinin bir aşamasından bir diğer aşamasına geçiş gerçekleşecektir. Başka sözcüklerle, TDKP'nin demokratik diktatörlüğün sınıfsal karakterine ilişkin görüşüne göre, kesintisiz devrim proletarya diktatörlüğünün bir politik biçiminden bir diğer biçimine geçiştir. Proletaryanın küçük-burjuvazi ile iktidarı paylaştığı biçiminden iktidarı paylaşmadığı biçime geçiştir. Böylesi bir teorinin Marksist Leninist kesintisiz devrim teorisi ile ilişkisi yoktur. (Burada söz konusu olan demokratik devrimden sosyalist devrime kesintisiz geçiş teorisidir.)

TDKP'nin demokratik diktatörlük teorisine göre, proletarya önderliğinde gerçekleşen ya da süren ulusal demokratik halk devrimi proletarya devriminin bir biçimidir, (Özgül biçimidir diye

eklemek gerekir mi?) bir türüdür. Öyle ya, ulusal demokratik halk devriminin zaferi anlamına gelen devrimci demokratik diktatörlük proletarya diktatörlüğünün bir biçimi ise, özünde proleter ise, bu devrimin kendisi proletarya devriminin bir biçimidir, ekonomik ve toplumsal özü bakımından proleterdir. (Partizan'ın küçük-burjuva revizyonist Maocu teorisyenleri bunu artık açıkça yazıyorlar. Bkz. İşçi-Köylü Kurtuluşu, sayı 73, s. 16) Ama TDKP Kongresi demokratik devrimin özü bakımından burjuva karakterde olduğunu da savunur. Bu durumda ne olacaktır? Ya demokratik diktatörlük üzerine revizyonist görüş terk edilecektir, ya burjuva devrimin özünün proleter olduğu(!) kabul edilecek, ya da Türkiye devriminin bugünkü aşamasının sosyalist olduğu görüşüne geçilecektir. Umarım birincisi gerçekleşir de komünist hareketin beynine vurulmuş prangalardan biri parçalanır gider. Aksi durumda zaten var olan tehlike daha da büyüyecektir. Bugünkü tehlike demokratik devrim ile sosyalist devrimi, demokratik diktatörlük ile proletarya diktatörlüğünü birbirine karıştırmaktan ileri gelmektedir. Bu nitelik bakımından farklı iki devrimi ve iki diktatörlüğü birbirine karıştırmamanın tehlikesi üzerine Engels ve Lenin'in aktarılan görüşleri son derece öğreticidir.

Bugünkü tehlike bu; ama bu, yarın, Türkiye devriminin sosyalist aşamada olduğu görüşü olarak çıkabilir ortaya.

Özgül biçimden ne anlaşılmalıdır?

Engels'in Erfurt Program Tasarısı'nın Eleştirisi'nde kullandığı anlamıyla -ki, Marksistler "özgül biçim" kavramını bu anlamıyla kullanmışlardır- "proletarya diktatörlüğünün özgül biçimi": proletarya diktatörlüğü için mücadelede, sosyalizm uğruna mücadele bakımından en uygun olan, en demokratik olan politik sistemdir. Bu politik sistem bir zamanlar parlamenter burjuva cumhuriyeti idi. 1905 Rus burjuva demokratik devriminin tarih sahnesine çıkardığı proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü bunun yerini aldı. Engels'in. Lenin'in ve Stalin'in kullandığı anlamıyla "proletarya diktatörlüğünün özgül biçimi" proletarya diktatörlüğünün bir örgütlenme biçimi, bir politik biçimi değildir.

Lenin, Engels'ten aşağıdaki alıntıyı aktarır ve yorumunu yapar:

"Partimizin ve işçi sınıfının, egemenliğe, ancak demokratik bir cumhuriyet biçimi altında ulaşabileceği son derece açık bir şeydir. Demokratik cumhuriyet, Büyük Fransız Devriminin daha önce göstermiş olduğu gibi, proletarya diktatorasının da özgül biçimidir..."

"Engels burada, Marx'ın bütün yapıtlarını kırmızı bir çizgi gibi işaretleyen o temel düşünüyü, yani demokratik cumhuriyetin proletarya diktatorasına götüren en kısa yol olduğu, düşününü özellikle belirgin bir duruma koyarak yeniden ele alır. Çünkü böyle bir cumhuriyet, sermaye egemenliğini dolayısıyla yığınların ezilmesini ve sınıflar savaşımını hiçbir zaman ortadan kaldırmadığı halde, kaçınılmaz bir biçimde, savaşımın genişlemesine, gelişmesine, depreşmesine, kızışmasına götürür; öyle ki, ezilen yığınların can alıcı çıkarlarını karşılama olanağı bir kez ortaya çıktıktan sonra, bu olanak, ancak ve yalnızca proletarya diktatorasında, bu yığınların proletarya tarafından yönetiminde gerçekleşir. Tüm II. Enternasyonal için, bunlar da Marksizm'in 'unutulmuş sözleri'dir ve bu unutulmuş Menşevik partisi tarihinde, 1917 Rus

devriminin (Şubat Devrimi-ç.) ilk altı ayı sırasında çok belirgin bir biçimde ortaya çıkmış bulunuyor. "(Devlet ve İhtilal, s. 95, abç)

Bu pasaja ilişkin olarak 7 yıl önce şöyle yazdım:

"Bu pasajdan çıkaracağımız sonuç, demokratik cumhuriyetin, proletaryanın, sermaye egemenliğini deviren, üretim araçlarının özel mülkiyetine son veren zora dayanan iktidarının, yani diktatörlüğünün bir örgütlenme biçimi olmadığıdır. Tersini iddia etmek saçmadır, gülünçtür. Çünkü eğer bir diktatörlükten (biçimi şu ya da bu olabilir) bahsediyorsak, bir sınıf diktatörlüğüdür söz konusu olan. O halde, bir sınıf olarak proletarya kendi diktatörlüğünü, zora dayanan iktidarını kurduktan sonra, kendisini ezen, sömüren, yoksulluğa, sefaletten iten sermayenin hakimiyetini nasıl olur da ortadan kaldırmaz. Böyle bir şey hayal bile edilemez. Proletarya burjuva diktatörlüğünü yıkıyor, kendi iktidarını kuruyor, ancak sermayeye dokunmuyor. Bu proletaryanın kendi sınıf menfaatlerine ihanet etmesi demek değildir de nedir? Bu durumda, proleter kitleler kendi öz partilerine sormazlar mı: Biz sosyalist devrimi niçin yaptık böyleyse?"

Demokratik cumhuriyetin proletarya diktatörlüğünün örgütlenmesinin bir biçimi olmadığı son derece açık. Görüşümüzü desteklemek için iki nokta üzerinde daha duralım.

Birincisi, Engels, demokratik cumhuriyetin proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi olduğunu Büyük Fransız Devrimi göstermiştir, diyor. Fransız Devrimi, burjuva demokratik devrimler çağını açan burjuva demokratik bir devrim idi. Devrim 1789 yılında oldu. Burjuvazi, işçi ve köylü kitlelerinin desteğini alarak, onları peşinden sürükleyerek, burjuva üretim ilişkilerinin gelişmesini engelleyen feodal politik üstyapıyı yıktı ve hâkim sınıf olarak örgütlendi, yani diktatörlüğünü kurdu. Bu diktatörlüğün biçimi ise parlamenter demokrasiye dayanan demokratik bir cumhuriyetti. O, her ne kadar burjuvazi için demokrasi, işçi sınıfı ve diğer emekçiler için diktatörlük idiyse de, feodal politik üstyapıya göre muazzam bir ilerlemeydi, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin siyasal özgürlükten en geniş bir şekilde yararlandıkları bir devlettir. İşte bundan dolayı, Engels, demokratik cumhuriyete 'proletarya diktatorasının da özgül biçimidir' diyordu. Acaba, Engels, burjuva diktatörlüğü ile proletarya, diktatörlüğünü birbirine karıştırmak gibi "ufak" bir yanlışlık yapmış olmasın?"

İkincisi, Lenin, 1917 Şubat Devrimi sonrası Rusya'da söz konusu olan cumhuriyetin, burjuva demokratik bir cumhuriyet olduğunu söyler:

"Şimdi krallık yıkılmış bulunuyor. Rusya'nın başında, bir kadetler, menşevikler ve sosyalist devrimciler hükümeti bulunan bir demokratik cumhuriyet haline gelişi ölçüsünde burjuva devrimi tamamlanmıştır. " (Nisan Tezleri, s. 127)

"Bu cumhuriyetin de proletarya diktatörlüğünün örgütlenmesinin bir biçimi olduğunu söylemenin imkansız olduğunu söylemeye bile gerek yok. Bu cumhuriyet burjuva

diktatörlüğünün politik bir biçimidir, başka bir şey değil." ("Proletarya Ve Köylülüğün Devrimci-Demokratik Diktatörlüğü Proletarya Diktatörlüğünün Bir Biçimi Değildir" başlıklı yazı, s. 8)

Bu arada, Lenin'in proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğünü "burjuva egemenliğinin son biçimi ve proletaryanın burjuvaziye karşı verdiği sınıf mücadelesi açısından en iyi yönetim biçimi" olarak değerlendirdiğine bir kez daha dikkat çekmek isterim.

Bu yazı boyunca ele alınan sorunları daha iyi anlamak için Lenin'in "İki Taktik" ve "Nisan Tezleri" adlı eserlerine ve benim yukarıda adı verilen yanı sıra "Maocu Revizyonizmin TKP/M-L Hareketi'nin Görüşleri Üzerindeki Etkileri Üzerine", "Küçük-burjuvazi İle Sosyalist Devrim Görüşü Revizyonist Niteliktedir" ve "İ. Kaypakkaya'nın Kesintisiz Devrim Ve Sosyalizm Anlayışının Eleştirisi" başlıklarını taşıyan yazılarıma başvurulabilir.

27 Kasım 1986